

גידול מלוניס במצע מנותק בשטח פתוח תחנת זהר - כיכר סדום

אלברטו איזיקסון - שרות שדה - שה"מ
עמי מדואל - מו"פ ערבה
אלישע קניג - ממ"ר שרות שדה - שה"מ
רבקה אופנבך - מו"פ ערבה
יורם צביאלי - ירקות - שה"מ

ההשקיה הזעירה היא שיטת השקיה חדשה בשלוב הטיפטוף הרגיל. נבדקה האפשרות לשלב את השיטה לגידול מלוני שדה במצע מנותק בנפח מוקטן. פתחה אריזה מיוחדת למצע העשויה לאפשר חיטוי סולרי יעיל של המצע ע"י חשיפת המצע לטמפ' גבוהות בשל עומק המצע שלא עולה על 5 ס"מ. בסיום החיטוי ניתן "לבנות" מחדש את האריזה במקום ולהתחיל עונה נוספת. בתצפית זו השמו לראשונה רעיונות הצבת השיטה במטרה לשפר וללמוד לקחים לעתיד. ההשקיה הזעירה (טיפטוף בספיקה של 200 סמ"ק/שעה) אמורה להבטיח הספקת מים ודשן על ידי השקיה רציפה לאורך רוב שעות היום.

שיטות וחומרים

ב17.9.95 נשתלו מלוניס מזן C-8 במצעים שונים. שני צמחים כל 30 ס"מ. רוחב הערוגות 1.6 מ'.

נבדקו הפרמטרים הבאים :

1) (א) גידול בבית רשת צל קלה (16%) להגנה מרוחות.

(ב) ללא כיסוי.

2) בית גידול השורשים בהשקיה זעירה: מצע טוף 8 לא מנופה.

מצע קוקוס.

מצע תערובת טוף - קוקוס (1:1).

קרקע רגיל.

3) ביקורת: השקיה רגילה בקרקע.

גודל החלקות:

40 מ' ביקורת.

40 מ' ביקורת, תחת רשת צל.

60 מ' השקיה זעירה, על קרקע.

60 מ' השקיה זעירה, על קרקע, תחת רשת צל.

30 מ' השקיה זעירה, על מצע קוקוס, תחת רשת צל.

30 מ' השקיה זעירה, על מצע מעורב, תחת רשת צל.

30 מ' השקיה זעירה, על מצע טוף, תחת רשת צל.

140 מ' השקיה זעירה, על מצע טוף.

בשיטת ייצור הטיפטוף הזעיר השתמשנו בצינורות טיפטוף בקוטר חיצוני של 8 מ"מ עם טפטפת

אינטגרלית (יבוא מארה"ב). מי ההשקיה הוזרקו לקו הטיפטוף באמצעות פועמים תוצרת לגו

בספיקה של 8 ליטר שעה כל 10 מטר.

ההשקיה נמשכה כ- 8 - 10 שעות ביום, לפי מנה יומית של 5 - 6 קוב לדונם.

האריזות נבנו מלוחות כפולות של פוליגל (קייבוץ רמת השופט) אשר עברו טיפול להגנה מקרינת U.V.

צבע האריזה לבן, במטרה למנוע התחממות המצע בעונות החמות.

נפח המצע 20 ליטר/מטר.

מי ההשקיה הוחמצו באופן קבוע ל- pH = 6.0.

תוצאות

במהלך הגידול בלטה התופעה של שטח עלוה גדול במיוחד בגידול בהשקיה זעירה, דבר המעיד על

התפתחות וגטיבית טובה של הגידול.

הגידול בבית הרשת הראה צימות מואץ, דבר זה מעיד מצד אחד על האפשרות בעתיד לחסכון במים

ומצד שני על הצורך להתאים את ההשקיה והדישון לתנאי גידול אלו.

במנהרה המכוסה ברשת צל בדקנו, בחלקה מצומצמת, את הגידול בהדליה. בשיטה זו התבלטו

החיסרונות בגידול שרוע והתקבלו יבולים גבוהים.

המערכת להשקיה הזעירה שאיתה עבדנו לא הוכיחה אמינות מספקת. האחידות בספיקת הטיפטפות

אינה טובה.

לקראת סוף הגידול התמוטטו מספר צמחים, בכל טיפול המצעים. אנו מניחים שהתופעה קרתה

בשל אילוח המצע בטרם החלה התצפית כשהחומר מונח בערמות בשטח עד לבניית הערוגות.

יבול כללי - טון \ דונם

ללא רשת צל			גידול ברשת צל		טיפול		
3 #	2 #	1 #	2 #	1 #	הערות	השקיה	שורשים
4.5	4.2	3.9	3.17	3.39		ביקורת	קרקע
				3.95		מודלה	קרקע
	5.7	3.7	3.9	4.3		זעירה	קרקע
				5.96		מודלה	קרקע
3.6	4.4	4.35	2.32	3.75		טוף	מצע
				0.75		מודלה	מצע
			1.3	2.04		מעורב	מצע
				5.4		מודלה	מצע
			2	3.27		קוקוס	מצע
			3.4	6		מודלה	מצע

יבול היצוא - טון \ דונם

ללא רשת צל			תחת רשת צל		טיפול		
3 #	2 #	1 #	2 #	1 #	הערות	השקיה	שורשים
3.9	3.6	3.65	2.23	2.9		ביקורת	קרקע
				3.4		מודלה	קרקע
	5.2	3.14	2.5	3.25		זעירה	קרקע
				5.6		מודלה	קרקע
2.08	4.06	3.32	1.59	2.4		טוף	מצע
				0.54		מודלה	מצע
			0.76	1.6		מעורב	מצע
				4.7		מודלה	מצע
			1.24	2.07		קוקוס	מצע
			2.06	4.5		מודלה	מצע

מסקנות

- 1 (יש לשפר את מערכת ההשקיה הזעירה.
- 2 (השימוש ברשתות צל 16% האיץ את הגידול הווגטיבי על תשבון הגידול הרפרודוקטיבי. הדלית צמחי המלון מבטלת את ההשפעה השלילית של ירידת עוצמת הקרינה. השקיה ודישון המתאמים לתנאי הגידול עשויים בעתיד לשפר את היבול ובו זמנית לאפשר חסכון במים ודשן.
- 3 (יש לשפר את מבנה האריזה, בכדי למנוע מהפרי להיות מונח על המצע הלח, ולהפחית אילוח חוזר כתוצאה מנחיתה של חלקיקי חול מזוהמים המוסעים ע"י הרוח.) יש לשפר את ניקוז אריזת המצע בכדי למנוע הופעת שלוליות על יד הערוגה.